

DİL, KAPSAYICI MODELLER VE AKTİVİZM YOLUYLA GÜÇLENDİRME: ZİHİN YETERSİZLİĞİ OLAN BİREYLER İÇİN KATILIMIN GELİŞTİRİLMESİ

Cátia Casimiro - Lusófona University, CICANT; HEI-Lab, Portekiz ([0000-0002-5606-5474](https://doi.org/10.1007/978-95-000-5606-5_474))

João Léste - PUC-Rio, LINC-Design, Brasil ([0000-0001-7723-5041](https://doi.org/10.1007/978-95-000-17723-5_041))

Carla Sousa - Lusófona University, CICANT, Portugal ([0000-0003-1036-963X](https://doi.org/10.1007/978-95-000-1036-9_63X))

Soyut

Bu bölüm, ZYOB"lerin kapsanması ve güçlendirilmesinde dilin oynadığı önemli rolü araştırmaktadır. Dilin tarihsel evrimini eleştirel bir bakış açısıyla incelemekte, güçlendirici terimlerden daha kapsayıcı ifadelere geçişi ve ZYOB 'ler için bilgi erişilebilirliğini artırmak için sade bir dil benimsemenin önemini vurgulamaktadır. Ayrıca, karşılaşılan zorlukları tartışmaktadır.

Metinlere cinsiyet ayrımı gözetmeyen bir dil entegre etme girişimleri, metinlerin karmaşıklığını istemeden de olsa artırabilir. Örnekler aracılığıyla, kapsayıcı istihdam modellerinin kurum kültürünü zenginleştirme ve işletmelere değer katma konusundaki dönüştürücü potansiyelinin altını çizerken, cinsiyet nötrlüğünün bilişsel yük ve erişilebilirlik üzerindeki etkileri de dahil olmak üzere dilsel değişikliklerin kesişimselliğini araştırmakta ve kapsayıcılığı sağlarken çeşitliliğe saygı duyan nüanslı bir dil yaklaşımı önermektedir. Nihayetinde bu kapsamlı analiz, stratejik dil ve istihdam uygulamaları yoluyla daha kapsayıcı bir toplumu teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kapsayıcı Dil; Zihinsel yetersizlik; Ulaşılabilirlik;

İstihdam Modelleri.

Bölümün Zihin Yetersizliği Olan Bireyler (ZYOB) için Uygunluğu

Bu bölümün odak noktası, dilin ZiyOB"lerin dahil edilmesini nasıl teşvik edebileceğidir. Güçlendirici terimlerin tarihsel kökleri ve dilin ileriye dönük olarak kapsayıcılık için nasıl bir yol olabileceği tartışılmaktadır. Dahası, bu yaklaşımın iki gerçeğini ortaya koymaktadır: birincisi, ZYOB hakkında konuşmak için kapsayıcı bir dil kullanmak; ikincisi, ZYOB"ler için bilgi erişilebilirliğini teşvik etmek için sade bir dil ve metin uyarlamaları kullanmak. Bölümde ayrıca, cinsiyetsiz dil kullanımı ile metinlerin ve cümlelerin artan karmaşıklığı arasındaki bazı çatışmalar gibi bazı engeller de vurgulanmaktadır. Son olarak, istihdam yoluyla kapsayıcı bir iş modeline sahip olmanın şirkete değer katmaya nasıl yardımcı olabileceğine dair örnekler gösterilmektedir.

Bu Eğitim Alt Bölümünün Amaçları

- Dilin iletişimdeki rolünü ve insanların kendi aralarında ve çevremizdeki dünyayla etkileşimlerini nasıl şekillendirdiğini sunun.
- Engelsiz paradigmaları sürdürmek için dilin nasıl kullanıldığına dair kötü örnekleri sergileyin ve bunu diğer olumlu ve kapsayıcı örneklerle karşılaştırın.
- ZYOB 'ye bilgi erişimini teşvik etmek amacıyla metinleri uyarlamak için sade bir dilin nasıl uygulanacağına ilişkin yönergeler sunun.
- Roman dillerinde cinsiyet tarafsızlığının metinlerin karmaşıklığını ve bilişsel yükünü nasıl arttırdığı gibi olası kesişimsel dilsel çatışmaları tartışın.

Alıntı: Casimiro, C., Léste, J., ve Sousa, C. (2024). Dil, Kapsayıcı Modeller ve Aktivizm Yoluyla Güçlendirme: Zihinsel Engelli Bireyler için Katılımın Geliştirilmesi. C. Sousa, J. Pereira, ve C. Casimiro (Eds.), *Engel Yok: Zihinsel Engelli Bireylerin İstihdamına Yönelik Stratejiler ve En İyi Uygulamalar* (s. 63-73). Edições Universitárias Lusófonas. <https://doi.org/10.24140/nobarriers.v4.p02.01>

Giriş

İnsanları diğer sosyal hayvanlardan farklı kılan pek çok yön vardır. En önemlilerinden biri, belki de en önemlisi, iletişimimizin karmaşıklığıdır. Vahşi şempanzeler (Leroux ve ark., 2023) ve bazı kuş türleri (Engesser ve ark., 2016) gibi diğer hayvanların iletişimde sözdizimsel yetenek kapasitesine sahip olduğuna dair kanıtlar bulunsa da, insanların nüans ve öznellikle dolu, açık ara en karmaşık işaret ve iletişim sistemine sahip olduğu inkar edilemez. Dahası, dilimiz yalnızca bir iletişim aracı değil, nötr olmayan söylemlerle dolu dünyada var olmanın bir yoludur Bakhtin (2006 [1979]). Bu nedenle, bir insan iletişim kurduğunda, cümleleri kendi ideolojilerinden ve hem bireysel hem de paylaşılan inançlardan ayrılamaz. Konuşma ile ilişkimiz de diyalojiktir çünkü semboller, işaretler, konuşma kalıpları ve sözcük kaynakları seçimimiz de mesajın alıcısına ilişkin algılarımız tarafından şekillendirilir (Bakhtin, 2006 [1979], s.289). Bunun pratikteki anlamı, bizim kelimelerin seçimi çok kasıtlıdır ve kendimiz ve kendimiz hakkında ne düşündüğümüz hakkında çok şey ortaya koyar ve onlarla olan ilişkimize nasıl değer verdiğimizi ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Bu bağlamda, bu bölüm, ZYOB'lere yönelik kelime seçimimizin nasıl olduğunu göstermeyi amaçlamaktadır. Engelsiz insanların yeniden ürettiği köklü güçlüğü ve bu güçlüğü nasıl ortadan kaldırdığımızı ortaya koymaktadır. ZYOB'ler için eşit fırsatlara sahip bir toplumu teşvik etmek için daha kapsayıcı bir dil modeli ile bu yanlış anlamalarla mücadele etmeyi amaçlamaktadır.

Örtmece Koşu Bandı ve Öjenik, Engelliliğin Sosyal Modeli Üzerinden Aktivizme Kadar

dil ve kelimelere verdiğimiz anlam, gelişiminden bu yana birçok sorunla karşı karşıya kalmıştır.

dönüşümler. Toplum, ayrımcılık konusunda daha fazla bilgi ve anlayış kazandıkça engelli bireyler - ve bu özel durumda, ZYOB'ler - karşı karşıyadır, bu özel grubu tanımlama şeklimizin de büyük ölçüde değişmiş olması son derece doğaldır. Bu uzun süreç, ZYOB'lerin haklarını koruyan yasalar gibi birçok iyileştirmeyi içermiştir. Bu hakları teşvik eden kurumların temeli ve en önemlisi de bizim bu hakları nasıl

zihinsel yetersizliği olan bireyler hakkında konuşalım kısmıdır.

Yüzyıllar boyunca, ZYOB'yi tanımlamak için kullanılan ifadede çeşitli değişiklikler yapılmıştır. Roma döneminde “aptal”; ikinci yüzyılın sonunda Yahudi sözlü geleneklerinin bir derlemesi olan Mishnah'ta “embesil”; modern çağda “zihin yetersizliği olan insanlar” kullanımına kadar, bu özel sosyal grubun çeşitli tanımlamaları olmuştur (Keith & Keith, 2011). Daha spesifik olarak, tarih boyunca kullanılan terimlerden bazıları şunlardır: zihinsel engelli, zihinsel yetersizlik, zayıf zihlini, aptal, embesil, moron, aptal, deli, “not compos mentis” (aklı başında olmayan), masum, şu anda yürütülen bir çalışmada Beart, Hardy ve Buchan 2005 yılında bunun güçlü ve baskın bir etiket olduğu sonucuna varmışlardır (Keith & Keith, 2011).

Bu kelimelerin çoğu günümüz insanı tarafından çok agresif ve aşağılayıcı olarak algılanırken standartlarına göre, anakronizme düşmemeliyiz, çünkü bunların çoğu sadece ZY durumlarının sade tanımları. Bununla birlikte, etiketlerin genellikle öyle olduğunu da belirtmek önemlidir, doğrudan veya dolaylı olarak, damgalanma ve sapkınlıkla yakından ilişkilidir - çünkü “normal” olarak kabul edilen şey hiçbir zaman belirli bir etiket gerektirmez. Bu nedenle, er ya da geç, aşağıdaki etiketlerin kullanılması beklenir bugün kullanılan etiketler artık kabul edilmeyecektir, çünkü bu etiketler mevcut toplumun neyin ya da kimin ne olduğuna dair sahip olduğu bağlamı, tutumları ve algıları yansıtırlar. etiketlenmektedir (Keith & Keith, 2011).

Bu anlamda, marjinalleştirilmiş gruplara atıfta bulunan terimlerin sürekli olarak güncellenmesi sürecine “örtmece koşu bandı” adı verilmektedir: bir zamanlar yeterli görülen ancak zamanla aşağılayıcı hale gelen kelimelerin değiştirilmesi sürecini tanımlayan ve böylece saldırgan tanımlara atıfta bulunan bir terimdir (Stollznow, 2020).

Kimlikli bireylerin de bir parçası olduğu engelli bireyler, “normal” nüfusun geri kalanıyla kıyaslandığında genellikle daha az, “Öteki” olarak görülmüştür. Genellikle canavar olarak görülmüşlerdir ve “ucubeler”. Bu durum, onların on dokuzuncu yüzyılın sonlarında sirklerde ve karnavallarda istemeden “ucube gösterilerinin” bir parçası olmalarına yol açmış ve yaşadıkları insanlıktan çıkarma sürecini daha da ilerletmiştir (Baynton, 2013; Foucault, 1988; Keith & Keith, 2011), çünkü çoğunun bulabildiği tek yol buydu o zamanlar onlar için bu bir

işti.

İnsanlıktan çıkarılmalarına katkıda bulunan bir diğer faktör de öjenikti. Bu terim 1883 yılında ortaya atılmıştır. Francis Galton tarafından ortaya atılmıştır ve her zaman olumsuz bir çağrışıma sahip olmuştur. İnsan ırkını “mükemmelleştirmek” amacıyla, o zamanlar “sorunlu” olarak kabul edilen insanlar” ve onların “sorunlu” veya “kusurlu” davranışları olarak görülmüştür (Davis, 2013; Kevles, 1985).

Bu bağlamda, ZYOB’ler iyileştirilmesi veya tamamen ortadan kaldırılması gereken kusurlara sahip olarak görülmüştür Böylece insan olarak “tam kapasitelerine” ulaşabileceklerdi. tıbbi engellilik modeli: birey tarafından üstesinden gelinmesi gereken ve üstesinden gelinebilecek bir eksiklik, bir dereceye kadar “iyileştirilebilir”. Öte yandan, engelliliğin sosyal modeli, ZYOB’lerin karşılaştığı engeller sosyal baskı ve dışlanmanın sonucudur ve bu nedenle toplum engellerini kaldırmak için ahlaki sorumluluğa sahip olan kişilerden oluşmalıdır. (Lau, 2019; Shakespeare, 2013).

Engelliliğin sosyal modeli hala çoğu insan tarafından bilinmese de, bu terim Mike 1983’te Oliver, bir İngiliz kuruluşu olan UPIAS’ın geliştirilmesinde temel bir unsur olmuştur. ZYOB’ler tarafından kurulan ve ayrıştırılmış tesislerin yerine iş fırsatlarını ikame etmeyi amaçlayan kuruluş ve temel amaçları, engellilerin topluma tam katılımını teşvik etmektir, bağımsız yaşamaları ve hayatları üzerinde kontrol sahibi olmaları - ki bu İngiliz Engellilik Hareketinin temel dayanaklarından biriydi (Shakespeare, 2013). Bunun yanı sıra, bu modelin politikalar üzerinde de büyük bir etkisi olmuştur ve daha sonra Birleşik Devletler’de ileri sürülenler için büyük bir ilham kaynağı olarak kullanılmıştır. Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi (CRPD).

ZYOB”lerin istihdamında Mavi Okyanus Stratejisinin kullanımı

CRPD, ZYOB’ler diğer bireyler gibi çalışma hakkına sahip olduğunu belirtmesine rağmen nüfusun çoğunluğunu oluştursa da, özellikle fiziksel engeller nedeniyle işlere erişimde hala engellerle karşılaşmaktadırlar. Erişilebilirlik, çalışma politikaları, iş arkadaşlarının ve şirketin tutumları ve işin kendisi nedeniyle (Miralles ve ark., 2007; Birleşmiş Milletler, 2006).

Bu durumla mücadeleye yardımcı olmak için Ellinger ve diğerleri (2020) Mavi Okyanus Stratejisini (BOS) bir araç olarak sunmuştur Engellilerin işgücündeki varlığını güçlendirmek. Çok kısaca, BOS pazar alanını böler iki farklı kategoriye ayrılır: kırmızı okyanus, Avrupa'da var olan endüstrileri temsil eder. an ve mavi okyanus, hala var olmayan endüstriler veya başka bir deyişle pazar henüz tanımlanmamış alan (Kim & Mauborgne, 2005).

Dahası, kırmızı okyanuslarda şirketler rekabetten daha iyi bir performans sergilemek ve rakiplerinin önüne geçmek için ellerinden geleni yaparlar. daha büyük pazar payı. Ancak, piyasalar rekabete daha fazla doydukça, pazar payının artma olasılığı kar ve büyüme azalmaktadır (Kim & Mauborgne, 2005). Öte yandan, mavi okyanuslar keşfedilmemiş pazarlar hakkında bilgi verir, yeni talep yaratır ve karlı bir pazar elde etme olasılığını artırır. büyüme (Kim & Mauborgne, 2005).

Bu stratejiyi belirli çalışma alanlarında insan eksikliği sorununa uyguladığımızı ve ZYOB 'yi potansiyel çalışanlar olarak görmektedir. Bu durumda, birdenbire yepyeni bir işe alım pazarı oluşacaktır. Örneğin, Ellinger ve arkadaşları (2020) tarafından yürütülen çalışmada Şirket örnekleri - Walgreens, Procter & Gamble, Lowe's, OfficeMax, UPS, XPO Logistics ve Peckham - dağıtım merkezlerinde çalışacak insan sıkıntısı çekiyordu. Bununla yüzleşmek için meydan okuyarak, bu yerlerdeki açık iş pozisyonları için ZYOB'leri işe almak ve asimile etmek için BOS'u kullandılar. Örnek olarak Walgreens'e odaklandıklarında, çalışanların devamsızlığının ve iş gücü devrinin çok düşüktür (Ellinger ve ark., 2020). Aynı zamanda, üretkenlik açısından bakıldığında, Çalışanlar, engelli olmayan iş arkadaşlarıyla aynı beklentilere tabi tutulmaktadır. Bununla birlikte, diğer dağıtım merkezlerine kıyasla, ZYOB'lerin istihdam edildiği merkezde daha yüksek üretkenliği diğerlerinden daha yüksektir (Ellinger ve ark., 2020). Bu sonuçlar kısmen, dağıtım merkezinin yapısı ve süreçleri için erişilebilirlik politikalarına ve tasarıma sahip olmasını sağlayan o zamanki dağıtım ve lojistikten sorumlu başkan yardımcısının çabaları sayesinde elde edildi.

Bir bütün olarak, bu şirketlerin strateji başarısına katkıda bulunan şey şuydu: sürekli ortaklıklar ZYOB'yi destekleyen yerel kurumlarla

işbirliği yapmak; eşit işe eşit ücret sağlamak; ZYOB'ye eğitim vermek iş arkadaşları, amirler ve yöneticilerin ZYOB'lerin işe alınması ve ntegrasyonunun özellikleri hakkında bilgi sahibi olması Engelli dostu ve kapsayıcı bir işyerini teşvik eden bir şirket kültürü; ve özümsemesini ve üretkenliğini teşvik etmek için geliştirme süreçleri ve ekipmanları engelli çalışanlar (Ellinger ve ark., 2020).

Bir İletişim Aracı Olarak Sade Dil ve Diğer Dilbilimsel Yaklaşımlar

Bu bölümün başında önerilenleri takiben, şimdi geriye ZYOB ile nasıl iletişim kurucağımız kalmaktadır. Bunun için, kolay okunabilir bir dilde metnin nasıl üretileceğine ilişkin hususları ve yönergeleri sunacağız. Inclusion Europe'a göre (Šveřepa, 2021), yazılı materyal geliştirirken üç husus göz önünde bulundurulmalıdır. Dikkate alınması gereken gruplar, temel olarak (1) belgenin yönü, (2) cümle yapısı ve kullanılan kelimeler ve (3) bilginin düzenlenme şekli.

İlk gruba atıfta bulunarak, şunlar önemlidir:

- Ön kapak hariç tüm sayfalar sayfanın sağ alt kısmında numaralandırılmıştır;
- Metnin en az 14 boyutunda ve sans-serif yazı tipinde olması (örneğin Arial, Tahoma, Helvetica, or Verdana) ve sola hizalanmalıdır;
- Altı çizili ve *italik* metin kullanımında dikkatli olunmalıdır;
- Metnin yanında görsellerin kullanılması, kullanıcıların metni anlamasına yardımcı olur ve bu görseller fazla soyutlamadan kaçınarak basit olmalıdır;
- Başlıklar kolay anlaşılır ve **kalin olmalıdır**.

Cümle yapısına ve kullanılan kelimelere gelince:

- Her yeni cümle yeni bir satırda başlamalıdır;
- Her cümle, her biri 45 karakterden oluşan en fazla 2 satırdan oluşmalıdır;
- Çoğunlukla olumlu yazılmalıdır;
- Kullanılan kelimeler kolay anlaşılır olmalıdır. Mümkünse daha basit eş anlamlıları kullanın.
- Daha kolay sözcükleri kullanmak mümkün değilse, bunlar her kullanıldıklarında açıklanmalı veya başlangıçta bir sözlükte,

belge boyunca sözcüğün kullanıldığı her sayfanın açıklaması ve referansı ile birlikte yer almalıdır;

- Kelimeleri iki satıra ayırmayın;
- Romen rakamları 'X' veya 'on' şeklinde değil, Arap rakamları '10' ile yazılmalıdır.

Son olarak, bilginin nasıl düzenlendiğine gelince, şu hususlar önemlidir:

- Ana bilgilerin kolay bulunabilir olması, ya belgenin ortasında ya da Yazmak için kullanılan dilin okuma modelini takip eder Örneğin, içinde Roman, Slav ve İskandinav dilleri, Afrikaner ve Modern Çince, yani Arapça, Japonca ve eski Çince için ise belgenin sol üst köşesi, bunun yerine sağ üst köşede;
- Bilgiler sırayla görünür ve takip edilmesi kolaydır;
- Paragraflar tanımlanmış konulara göre bölünmüştü;
- Yazılanları açıklamak için örnekler kullanılır;
- Listeler yapılırken madde işaretleri kullanılır;
- Bilginin ne veya kim hakkında olduğu açıktır.

Bu konu hakkında daha fazla bilgi için Inclusion Europe web sitesine (Šveřpa , 2021) gitmenizi öneririz; burada yalnızca yazılı metinler için değil diğer diller için de çeşitli dillerdeki kolay okunabilir standartların daha kapsamlı bir tanımını bulmanız mümkündür ve farklı formatları da vardır.

Çalışanlar tarafından yerine getirilmesi gereken görevlere ilişkin talimatların yazılmasının özel bağlamı göz önüne alındığında, bilgilerin yazılma sırasına daha fazla dikkat edilmelidir: Kişinin görevini tamamlamak için tamamlaması gereken adımların tam sırası takip edilmelidir. Örneğin, 1. adım her zaman 2. adımdan önce gelmelidir, bu da her zaman 3. adımdan önce gelmelidir vb. Bu, örneğin güvenlik kontrollerini ve görev başlamadan önce yapılması gereken ve aynı zamanda uygun şekilde sipariş edilmesi gereken hazırlıkları da içerir. Bilgilerin sıralanması, bundan sonra hatırlanması ve takip edilmesi daha kolay olacak çalışma düzeninin oluşturulmasına yardımcı olmak açısından çok önemlidir.

ZYOB için ve ZYOB hakkında yazılan mesajların tarzında da bir

değişiklik olması gerekiyor.

Bu bireyleri çevreleyen söylemin büyük bir kısmı tarihsel olarak onların ne gibi eksikleri olduğuna, hangi yönlerden farklı olduklarına (olumsuz çağrışımlarla) ve neleri yapamadıklarına odaklanmıştır. İleriye giden yolun, yeteneklere odaklanan ve ZYOB in çeşitliliğini öven, bütünüyle bir paradigma değişimini içermesi gerekiyor . Bu paradigma değişimini kapsayan bir yaklaşım, özellikle dışlanmış gruplara ait gençler hakkındaki araştırmalarda devrim yaratan Gençlik Katılımcı Eylem Araştırması (GKEA) yöntemidir. GKEA, onları araştırma konuları olarak ele almak yerine, araştırmada ortak olmalarını sağlamayı amaçlamaktadır.

Geleneksel bilgelik bizi gençlerin, özellikle de yoksulluk içinde yaşayan beyaz olmayan gençlerin eğitimlerine katacakları çok az şey olduğuna ve hatta büyüklerine öğretecekleri çok az şey olduğuna inanmamızı sağlar. Bu gençleri çevreleyen eksiklik söylemleri esas olarak onların yapamadıkları, sahip olmadıkları ve öğrenemedikleri şeylere odaklanıyor. (Nieto, 2016, s.10)

Bu eksiklik söylemi yalnızca örgün eğitim ve sosyoekonomik statünün kişinin araştırmaya olumlu katkıda bulunma becerisine zorunlu olarak bağlı olduğu yönündeki hatalı varsayıma dayanmakla kalmıyor, aynı zamanda toplumun bir bütün olarak kapatmaya çalışması gereken boşlukları da genişletiyor. Otizmli, DEHB'li vb. kişileri çevreleyen diğer bağlamlar, yalnızca bir tür farklılık sunan insanlara odaklanmayan tıbbi açıdan tarafsız terimleri zaten benimsemiştir. İnsan biyolojisinin kapsamında nörolojik çeşitlilik, nörolojik özelliklerin çeşitliliğini temsil eder. Bu anlamda, “nöro çeşitlilik” özellikle “sapkın” olarak algılanan insanlar için geçerli değildir; hem nörotipik hem de nörotipik olmak üzere her türlü insanı kapsar.

“Tipiklik” konusu tamamen başka bir konudur, çünkü bu etiketler bir doğru ve yanlış meselesinin var olduğunu ima eder; nörotipikler haklıdır ve nörotipikler normdan sapmaktadır. Daha önce kullanılan terimlere göre kesinlikle daha az ciddi olmasına rağmen, bu terimlerin örtmece çarkı fenomeni nedeniyle daha az kabul edilebilir hale geleceği güvenli bir varsayımdır. O halde olumsuz bir çağrışım ima etmeden ZYOB'ye doğru bir şekilde atıfta bulunmak için en tarafsız terim ne olabilir ? “Engellilik” terimi örtmece çarkının altında bocalayacak mı?

Küresel Engellilik Hareketi'nin ana noktasını mükemmel bir şekilde özetleyen “Biz olmadan Bizim hakkımızda Hiçbir Şey” (Sassaki, 2004) sloganını düşünmeliyiz : EB ile ilgili ve EB hakkındaki tüm söylemlerin onları kahraman olarak içermesi gerektiği. Bu nedenle, terimde herhangi bir değişiklik önermiyoruz çünkü bu terim kendileri tarafından türetilmiştir. Öte yandan, sosyal engellilik modelinde engellilik kavramının ne sabit bir kavram olduğunu, ne de yalnızca kişinin fizyolojik özelliklerine dayandığını da dikkate almamız gerekiyor. Bunun yerine, bir kişinin ihtiyaçları ile bu ihtiyaçları karşılayacak uygun kaynakların mevcudiyeti arasında bir boşluk olduğunda tanımlanır (Sousa ve ark., 2022).

Léste ve Farbiarz'ın (2023) öne sürdüğü gibi , yüzbınlerce yıl önce, ilk insanların miyop(görme kusuru) a çözüm bulmanın bir yolu olmadığına, bu durum bir sakatlık olarak kabul edilirdi. Çünkü miyop olan kişiler, miyoptan beklenen temel faaliyetleri gerçekleştiremezdi Onlar: Yırtıcı hayvanlara karşı gözcülük yapmak, avı tespit etmek, yenilebilir bitkileri zehirli olanlardan ayırmak vb. Léste ve Farbiarz (2023) ayrıca günümüzde miyop ve diğer hafif görme koşullarının görme engeli olarak kabul edilmediğini, çünkü oftalmolojik bakımı çevreleyen mevcut altyapının o kadar gelişmiş ve yaygın olduğunu, miyopu olan çoğu insanın seçebilecekleri farklı bakım seçeneklerine erişebildiğini açıklamaktadır. Şunlardan: numaralı gözlük, numaralı lens kullanmak veya göz ameliyatı geçirmek - ve bu nedenle, durumlarından kaynaklanan ek engellerle karşılaşmadan toplumda rahatça yaşayabilirler.

Benzer şekilde, BOS göz önünde bulundurulduğunda, eğer iş yeri onların ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde donatılmışsa ve aynı görevleri aynı standartlar altında yerine getirebiliyorsa, zihinsel yetersizliği olan bir kişi “engelli” olarak kabul edilir mi (veya edilmeli mi)? Aslında aynı görevleri yerine getirirken normal gelişim gösteren insanlardan daha iyi performans gösterdiklerini (Ellinger ve diğerleri, 2020) göz önüne aldığımızda, algılanan engellerinin en azından bu bağlamda alakasız olduğu ve dolayısıyla sadece onların durumu olarak kabul edilir. Bu kelime, özellikle, oldukça tarafsız bir tepkiyi çağırıyor, çünkü kendi başına -olumlu ya da olumsuz- bir yargıya varmıyor, yalnızca kişinin bağlamını tanımlıyor ki bu da sosyal engellilik modelinin temel yönü.

Sonuçta her insanın sahip olduğu her özellik bir bakıma *insanlık durumunun bir parçasıdır*.

ZYOB topluma gerçek anlamda entegre olduğunda tamamlanacak çünkü başlangıçta bize yabancı gelebilecek durumları ancak bir arada var olarak normalleştirebiliriz. Bu nedenle, şirketleri ve diğer kurumları, belge ve materyallerini daha kapsayıcı bir dil ve formata sahip olacak şekilde uyarlamaya, BOS'u dikkate almaya ve en önemlisi, bu süreçlerin etik ve yapıcı bir şekilde nasıl yürütüleceği konusunda ZYOB'yi danışman olarak kullanmayı düşünmeye çağırıyoruz.

Sonuçlar

İnsanlığın engelliliği algılama şekli son bin yılda büyük ölçüde değişti. Engelliliği tanrıların ilahi cezaları olarak gören ahlaki modelden; engelliliği her bireyin vücudundaki fiziksel kusurlar olarak kabul eden ve onlara "sınırlarını aşmak" gibi göz korkutucu bir görev yükleyen tıbbi engellilik modeline; artık insanlarda neyin yanlış olduğuna değil, koşulları ne olursa olsun herkesin rahat, üretken ve anlamlı bir hayat yaşayabilmesi için hangi kaynakların gerekli olduğuna odaklanan sosyal engellilik modelini kullanıyoruz .

Bu değişime doğru atılacak ilk adım, engelli kişilerin koşullarını anlatırken daha tarafsız ve olumlu bir dil kullanmaktır. "Eksiklik söylemine" odaklanmak yerine, insanlar arasındaki belirli farklılıkları kabul etmeli ve onların farklılıklarını kutlamalıyız, çünkü bu farklılıklar onların farklı ve benzersiz bir bakış açısı sunmalarına olanak tanır. Bununla birlikte, yalnızca mevcut terimlerin güncellenmesi yeterli değildir; örtmece çarkıyla, yani toplumun ZYOB ye yansıttığı ötekilik algısıyla, kaynağında mücadele etmeliyiz .

ZYOB'lerin adil iş olanaklarına uygun şekilde erişmesini sağlamayarak , ZYOBB'lerin verimli, bağımsız yaşamlar yaşayamayacağı algısının sürdürülmesine yavaş yavaş katkıda bulunduğumuzu kabul etmeliyiz. Ekonomik Açıdan Aktif Nüfusun bir parçası olmaktan alıkonuldukça ailelerine, bakıcılarına ve destek ağlarına daha bağımlı hale geliyorlar; ve bunun karşılığında aileleri de bazen bakıcı olabilmek için kendi bağımsızlıklarını bile feda etmek zorunda kalıyor. Bu bağlamda, Mavi Okyanus Stratejisi (BOS), ZYOB 'yi iş piyasasına entegre etmek için

çok etkili bir yaklaşım sunarak, bu köklü sorunu ele alıyor ve bunu benimseyen şirketlere kanıtlanmış parasal faydalar sağlıyor.

Dahası, ZYOB yalnızca giriş seviyesi pozisyonları işgal etmekle kalmamalı, aynı zamanda bu daha kapsayıcı paradigma değişiminin nasıl teşvik edileceği konusunda danışmanlar olarak da değerlendirilmelidir. Sloganda da belirtildiği gibi: “Biz Olmadan Bize Dair Hiçbir Şey”

Gelecekteki Çalışmalara Yönelik Hususlar

Bu bölüm iletişimde sade dil kullanımına ilişkin halihazırda doğrulanmış birçok yönergeyi sunarken, aynı zamanda dil geliştikçe işaret ve yapılarının çoğunun zaman içinde değiştiğini de belirtmek isteriz. Şu anda, romantik diller cinsiyet ayrımı gözetmeyen bir dilin kullanımına doğru yavaş bir ilerleme kaydetmektedir, çünkü uygunsuz isimleri çoğunlukla erkek ve kadın karşılıklarını ayırt etmek için -o ve - son eklerinin kullanımıyla cinsiyetlendirilmektedir. aynı uygunsuz ismin. Örneğin, Portekizce’de “öğrenci” anlamına gelen kelimelerden birinin kökü “alun -” olup, öğrenci ismi “aluna “ veya “-o” nun dışı versiyonunu oluşturmak için “-a” ekiyle tamamlanabilir. “aluno” nun erkek versiyonunu oluşturmak için. Sorun, romantik dillerin “norm olarak erkek” dilbilgisi olgusundan muzdarip olduğunu fark ettiğimizde ortaya çıkıyor; bu da, çok cinsiyetli bir gruba hitap etmek için uygun olmayan ismin, varsayılan olarak her zaman erkek versiyonu olmasına neden oluyor. Yani 99’u kız, 1’i erkek öğrenciden oluşan 100 kişilik bir grupta gruba “alunos” adı verilecekti.

Bu cinsiyet tarafsızlığı arzusunu gidermeye yönelik bazı stratejiler, varsayılan olarak cinsiyet ayrımı gözetmeyen terimlerin tercih edilmesidir; örneğin, “estudante “ kelimesi aynı zamanda öğrenci anlamına gelir ve hem kadın hem de erkek öğrencilere uygulanabilir . Ancak sorun devam ediyor, çünkü artikellerin kullanımı da cinsiyete dayalı, dolayısıyla yukarıda adı geçen grup hâlâ “os “ olarak adlandırılacak. öğrenciler ”. Önerilen diğer bir yaygın strateji ise artikeller ve son ekleri -e, -u, -x ve -@ gibi cinsiyet ayrımı gözetmeyen versiyonlarla değiştirmektir. Ancak burada ortak bir kesişimsel sorunla karşı karşıyayız: Mevcut ekran okuma yazılımı bu tür yeni

sözcüklerle son derece uyumsuzdur - bu da görme engelli kişiler için erişilebilirliğin azalmasına neden olur - aynı zamanda cümleleri yorumlamak için gereken bilişsel yükü de artırır. Tanıdık olmayan kelimelerden oluşuyorlar ve bu da engelliler ve örneğin DEHB'si olan kişiler için daha az erişilebilirliğe yol açıyor.

Şu anda, bu soruna yönelik nihai bir çözüm henüz önerilmemiştir, ancak halihazırda nüfusun ortak sözlüğünün bir parçası olan cinsiyet ayrımı gözetmeyen terimlerin tercih edilmesini ve mümkünse cinsiyet içeren kelimelerin kullanılmasından kaçınacak şekilde cümlelerin yeniden yazılmasını şiddetle öneriyoruz. . Brezilya'nın Rio de Janeiro kentindeki Niterói şehrinde olduğu gibi, bazı spesifik aksan ve lehçeler de cinsiyetlendirilmiş makalelerin kullanımını tamamen ortadan kaldırıyor.

Teşekkür

Bu çalışma FCT - Fundação para a Ciência e Tecnologia, I.P. tarafından GameIN projesi (2022.07939.PTDC) kapsamında ulusal fonlarla finanse edilmiştir - <https://doi.org/10.54499/2022.07939.PTDC> adresinde mevcuttur. Yazarlar ayrıca İstihdamın Önünde Engel Yok projesinin (2022-1-SE01-KA220-ADU-000089826) desteğine de teşekkür etmek isterler. Bu çalışma ayrıca Coordenação de Aperfeiçoamento de Pessoal de Nível Superior - Brazil (CAPES) - Financial Code 001 ve FAPERJ - Fundação Carlos Chagas Filho de Amparo à Pesquisa do Estado do Rio de Janeiro, Process SEI E-26/201.579/2023 tarafından kısmen finanse edilmiştir.

Referanslar

- Bakhtin, M. (2006). *Estética da criação verbal* (P. Bezerra, Trans.) São Paulo, Martins Fontes. (Opera originale pubblicata nel 1979).
- Baynton, D. C. (2013). Disability and the Justification of Inequality in American History. In L. J. Davis (Ed.), *The Disability Studies Reader* (4th ed, pp. 17–33). Routledge.
- Davis, L. J. (2013). Introduction: Normality, Power, and Culture. In L. J. Davis (Ed.), *The Disabilities Studies Reader* (4th ed., pp. 1–14). Routledge.
- Ellinger, A. E., Naidoo, J., Ellinger, A. D., Filips, K., & Herrin, G. D. (2020). Applying blue ocean strategy to hire and assimilate workers with disabilities into

- distribution centers. *Business Horizons*, 63(3), 339–350. <https://doi.org/10.1016/j.bushor.2020.01.009>
- Engesser, S., Ridley, A. R., & Townsend, S. W. (2016). Meaningful call combinations and compositional processing in the southern pied babbler. In *Proceedings of the National Academy of Sciences* (Vol. 113, Issue 21, pp. 5976–5981). *Proceedings of the National Academy of Sciences*. <https://doi.org/10.1073/pnas.1600970113>
- Foucault, M. (1988). *Madness and Civilization: A History of Insanity in the Age of Reason* (Richard Howard, Trans.). Vintage Books.
- Keith, H. E., & Keith, K. D. (2011). *Intellectual Disability: Ethics, Dehumanization, and a New Moral Community* (1st ed.). Wiley-Blackwell.
- Kevles, D. J. (1985). *In the Name of Eugenics: Genetics and the Uses of Human Heredity*. University of California Press.
- Kim, W. C., & Mauborgne, R. (2005). *Blue ocean strategy: How to create uncontested market space and make the competition irrelevant*. Harvard Business School Press.
- Lau, T. C. W. (2019). Crippling immunity: Disability and the immune self. In K. Ellis, R. Garland-Thomson, M. Kent, & R. Robertson (Eds.), *Interdisciplinary Approaches to Disability: Looking Towards the Future* (Vol. 2, pp. 164–172). Routledge.
- Leroux, M., Schel, A.M., Wilke, C. et al. (2023). Call combinations and compositional processing in wild chimpanzees. *Nat Commun* 14, 2225. <https://doi.org/10.1038/s41467-023-37816-y>
- Léste, J., & Farbiarz, J. (2023). Current accessibility challenges and perspectives for people with visual impairments in tabletop games. *International Journal of Games and Social Impact*, 1(2), 76–97. <https://doi.org/10.24140/ijgsi.v1.n2.04>
- Miralles, C., García-Sabater, J. P., Andrés, C., & Cardos, M. (2007). Advantages of assembly lines in Sheltered Work Centres for Disabled. A case study. *International Journal of Production Economics*, 110(1–2), 187–197. <https://doi.org/10.1016/j.ijpe.2007.02.023>
- Nieto, S. (2016). Foreword. In N. Mirra, A. Garcia, & E. Morrell, *Doing Youth Participatory Action Research: Transforming Inquiry with Researchers, Educators, and Students* (pp. IX–X). Routledge.
- Sasaki, R. K. (2007). Nada sobre nós, sem nós: Da integração à inclusão - Parte 1. *Revista Nacional de Reabilitação*, 10(57), 8–16.
- Shakespeare, T. (2013). The Social Model of Disability. In L. J. Davis (Ed.), *The Disability Studies Reader* (4th ed, pp. 214–221). Routledge.
- Sousa, C., Luz, F., Fonseca, M. M., Neves, P., Lopes, P., Mara-tou, V., Chaliampalias, R., Kameas, A., Abdullahi, Y., & Rye, S. (2022). An accessible and inclusive future for tabletop games and learning: Paradigms and approaches. *ICERI2022 Proceedings*.

- Stollznow, K. (2020, August 11). Ableist Language and the Euphemism Treadmill. *Fifteen Eighty Four: Academic Perspectives* from Cambridge University Press. <https://www.cambridgeblog.org/2020/08/ableist-language-and-the-euphemism-treadmill/>
- Šveřepa, M. (2021, October 6). Information for all: European standards for making information easy to read and understand. *Inclusion Europe*. <https://www.inclusion-europe.eu/easy-to-read-standards-guidelines/>
- United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities, December 12, 2006, <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-persons-disabilities>